

De leden van de Raad
van de gemeente Kerkrade

Gemeente Kerkrade

Markt 33, 6461 EC Kerkrade
Postbus 600, 6460 AP Kerkrade
www.kerkrade.nl
gemeentehuis@kerkrade.nl
Telefoon 14 045

Datum	28 oktober 2025
Zaaknummer	--
Uw kenmerk	--
Ambtenaar	
Bijlage	N.v.t.
Ons kenmerk	25u0010259

Onderwerp: Raadsinformatiebrief inzake woonwagen- en standplaatsenbeleid

Geachte raadsleden,

Graag informeren wij u over de recente stand van zaken met betrekking tot het woonwagen- en standplaatsenbeleid en nemen wij u mee in de werkzaamheden die de afgelopen periode hebben plaatsgevonden.

Uitgangspunt voor de gemeente Kerkrade

Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft geoordeeld, dat bewoning van een woonwagen een essentieel onderdeel is van de cultuur en traditie van Roma en Reizigers (woonwagenbewoners) en juist deze cultuur moet door de overheid worden beschermd. De uitspraak heeft een bindende kracht naar de lidstaten, waar ook Nederland zich aan moet houden.

Woonwagenbewoners hebben dus een eigen culturele identiteit. Ook de gemeente Kerkrade heeft een rol in de verplichting om voor voldoende standplaatsen te zorgen, zodat woonwagenbewoners volgens hun tradities en culturele identiteit kunnen leven. Het woonwagenleven mag niet gezien worden als een enkele "woonwens", het maakt deel uit van de identiteit en cultuur van de betreffende woonwagenbewoner.

Historie

In 2015 heeft het college de "Beleidsregels met betrekking tot verhuur van woonwagens- en standplaatsen gemeente Kerkrade 2015" vastgesteld.

In verband met het genoemde uitgangspunt van het EHRM heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken in 2018 het Beleidskader "Gemeentelijk Woonwagen – en standplaatsen beleid" vastgesteld.

Dit kader vormt het uitgangspunt voor het door de gemeenten te voeren woonwagenbeleid.

De belangrijkste aanbevelingen van het Beleidskader Ministerie van Binnenlandse Zaken zijn:

- a. De gemeente stelt het beleid voor woonwagens en standplaatsen vast als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid/woonvisie.
- b. Het beleid dient voldoende rekening te houden met en ruimte te geven voor het woonwagenleven van woonwagenbewoners.
- c. Hiervoor is nodig, dat de behoefte aan standplaatsen helder is.
- d. Woningcorporaties voorzien in de huisvesting van woonwagenbewoners voor zover deze tot de doelgroep behoren;
- e. De afbouw van standplaatsen is niet toegestaan (behoudens uitzonderlijke omstandigheden) zolang er behoefte is aan standplaatsen.
- f. Een woningzoekende woonwagenbewoner die dit wenst, heeft binnen een redelijke termijn kans op een standplaats.

Companen heeft in opdracht van de VNG de 'Wegwijzer gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' opgesteld. De Wegwijzer is een nadere invulling van het in 2018 door het ministerie van BZK uitgebracht landelijk beleidskader. De Wegwijzer schetst het mensenrechtelijk kader in relatie tot het woonwagen- en standplaatsenbeleid en licht stap voor stap toe hoe gemeenten, samen met woningcorporaties, woonwagenbewoners en beheerorganisaties, woonwagen- en standplaatsenbeleid kunnen ontwikkelen en uitvoeren dat in lijn is met het Beleidskader.

Wat heeft de gemeente Kerkrade al gedaan?

Wachtlijst herijken

De gemeente heeft het afgelopen jaar al een aanzet gedaan om de behoefte te pijlen onder woonwagenbewoners middels het herijken van de zogenaamde wachtlijst. De Gemeente Kerkrade hanteert een wachtlijst 'Woonwagenstandplaatsen gemeente Kerkrade' van potentiële huurders welke staan ingeschreven om in aanmerking te komen voor een woonwagenstandplaats binnen de gemeente Kerkrade.

In november 2024 heeft een herijking van voornoemde wachtlijst plaatsgevonden waarbij eenieder, vermeld op de lijst, is aangeschreven met het verzoek aan te geven of men nog aanmerking wil(de) komen voor een standplaats.

Van de 36 ingeschreven personen in november 2024 hebben 3 personen aangegeven Geen interesse meer te hebben, 7 personen hebben, ondanks een 2e benadering, geen reactie gegeven, 1 persoon is een standplaats toegewezen en 25 personen hebben te kennen gegeven om op de wachtlijst ingeschreven te blijven.

Intussen hebben 4 personen zich laten inschrijven. Het totaal aantal personen op de wachtlijst welke voor een woonwagenstandplaats in aanmerking wensen te komen bedraagt momenteel 29 personen.

Nieuwe standplaatsen

De gemeente Kerkrade heeft momenteel 9 woonwagenlocaties met 31 standplaatsen welke onderdeel uitmaken van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Van de oorspronkelijke 40 stuks woonwagenstandplaatsen zijn 9 stuks standplaatsen in de

periode 2000-2010 gesaneerd. Bij deze sanering is ook de bestemming in het bestemmingsplan van 'Standplaats' omgezet naar 'Groen'.

In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is door onderzoeksbureau Companen een landelijk onderzoek en opvolgende herhaalonderzoeken ingesteld naar woonwagendstandplaatsen in Nederland. Hierbij is het aantal woonwagendstandplaatsen en de beleidsontwikkelingen van gemeenten in kaart gebracht en de knelpunten die zij ervaren bij het realiseren van nieuwe plekken.

Dit was voor de gemeente Kerkrade aanleiding om hierop actiever hierop in te spelen. Op basis van het landelijk onderzoek huisvestingsbehoefte woonwagendstandplaatsen door Companen is voor elke gemeente een quotum vastgesteld. Zoals gezegd geldt voor de gemeente Kerkrade dat voor 2030 een 9-tal extra woonwagendstandplaatsen te realiseren. In deze worden door de gemeente Kerkrade reeds eerder 9 stuks gesaneerde woonwagendstandplaatsen voor de verhuur nieuw gerevitaliseerd. In 2024 en 2025 zijn in totaal 3 standplaatsen geheel nieuw ingericht voor de verhuur. De gemeente zal dit tot 2030 verder voortzetten.

Beheer en onderhoud

Als eigenaar van de standplaatsen en in sommige gevallen ook als eigenaar van woonwagens is de gemeente verantwoordelijk voor onderhoud en beheer. De gemeente heeft jaarlijks groot onderhoud en regulier beheer en onderhoud begroot en ingepland. Er is inmiddels één gemeentelijk aanspreekpunt die afspraken maakt met lokale partijen voor het uitvoeren van de beheer en onderhoudstaken en ook als contactpersoon fungeert voor de woonwagendbewoners. Er is de afgelopen tijd veel geïnvesteerd door de gemeentelijk contactpersoon om kennis te maken met alle bewoners van de verschillende woonwagendlocaties.

Actualisatie woonwagen- en standplaatsenbeleid

Het destijds vastgestelde beleid en de handelswijze door de gemeente Kerkrade is in lijn met het landelijk beleid en willen we graag actualiseren conform het door het Rijk vastgestelde Beleidskader "Gemeentelijk woonwagen – en standplaatsenbeleid". De gemeente Kerkrade is momenteel bezig om de vigerend Beleidsregels zoals opgenomen in "Beleidsregels met betrekking tot verhuur van woonwagens- en standplaatsen gemeente Kerkrade 2015" toe te schrijven naar het landelijk beleidskader. Leidend hiervoor is de 'Wegwijzer gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' van de VNG. Gebleken is dat naast het reeds uitgevoerde behoefte onderzoek van Companen een geactualiseerd behoefteonderzoek noodzakelijk is. De gemeente zal dit ten behoeve van nieuw vast te stellen beleid, een geactualiseerd en specifiek op de gemeente Kerkrade betrekking hebbend behoefte-onderzoek uit (laten) voeren door een gespecialiseerd bureau. Ook nu zal het beleid uiteraard weer in nauw contact met de woonwagendbewoners opgesteld worden, waarbij het doel een toekomstig bestendig beleid is dat nog meer voldoet aan de uitgangspunten van het Rijk en de wensen van de woonwagendbewoners zelf.

Bij de totstandkoming van het beleid onderscheiden we 4 fases. De voorbereidende fase, de fase van participatie en consultatie, de fase van beleidsvorming en afstemming en de fase van formele besluitvorming, waarbij het beleid ter vaststelling zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Naar verwachting zal dit eind volgend jaar het geval zijn.

Uiteraard zal de gemeenteraad tussentijds en bij nieuwe ontwikkelingen geïnformeerd worden middels een raadsinformatiebrief.

Actuele zaken

Woo-verzoeken en vragen vanuit woonwagengewoners

Zoals uw raad heeft kunnen vernemen, hebben wij vanaf augustus tot op heden tientallen WOO verzoeken, vragen en aanvullingen hierop ontvangen. Het gaat hier om een omvangrijk aantal verzoeken waarbij gevraagd wordt naar documenten en gegevens specifiek voor en over woonwagenstandplaatsen, het beleid en de toepassing ervan. De omvang van de ontvangen verzoeken, de wijze waarop informatie wordt gevraagd en de mate van gedetailleerdheid, maakt het bijzonder complex om deze verzoeken te behandelen. Wij zetten ons in om het grote aantal Woo-verzoeken zorgvuldig te behandelen. Vanwege de omvang en complexiteit van sommige verzoeken kan de afhandeling echter meer tijd vergen dan gebruikelijk. Daarbij willen wij erop wijzen dat niet op alle onderdelen van de verzoeken een antwoord kan worden gegeven, omdat bepaalde gegevens niet op de gevraagde wijze zijn vastgelegd of niet beschikbaar zijn.

Een deel van de WOO verzoeken heeft betrekking op handhavingsskwesties. Dit heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk onze volledige aandacht en zal als zorgvuldig opgepakt worden.

Tot slot merken wij op dat het behandelen van voornoemde verzoeken en brieven weliswaar onderdeel is van onze taken maar tegelijkertijd legt de behandeling hiervan een zodanig impact op onze ambtelijke organisatie waardoor de tijd voor reguliere werkzaamheden, die betrekking hebben op woonwagens en de totstandkoming van het beleid, helaas wel beperkt wordt.

Het College,

dr. T.P. Dassen Housen

De secretaris,

R.M.J.S. Stijns

